

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 219

Włocławek, czwartek 26 września 1946 roku.

Cena 3 złote

Realne niebezpieczeństwo wojny

[nie istnieje]

Oświadczenie generalissimusa Stalina

MOSKWA. (Obsł. wł.). Generalissimus Stalin udzielił wywiadu korespondentowi angielskiego tygodnika. W wywiadzie tym oświadczył, że realne niebezpieczeństwo wojny nie istnieje. Marszałek Stalin wierzy w potęgę narodu radzieckiego i całkowitą możliwość przeciwstawienia się wszelkim zakusom. Rosja Radziecka nie czuje się zagrożoną przez nikogo.

Eden wierzy we współpracę

LONDYN (obsł. wł.). Były minister Eden w swym przemówieniu oświadczył, że sytuacja międzynarodowa jest powikłana i nie należy jej bagatelizować, ale groźby nowej wojny nie zawiera. Większość narodu angielskiego pragnie współpracy ze Związkiem Radzieckim i chce przyjaźń dotychczasową zachować. Główną troskę wszystkie narody winny skierować na usunięcie wszelkich wzajemnych podejrzeń i ustalenie atmosfery porozumienia i zaufania.

Z Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK (obsł. wł.). W dniu wczorajszym toczyły się dalsze obrady nad sprawą rozmieszczenia wojsk alianckich na terenach państw, które nie znajdowały się z aliantami w czasie wojny.

Delegat St. Zjednoczonych nazwał wniosek radziecki wystąpieniem propagandowym. Delegat Francji oświadczył, że w tej sprawie musi zasięgnąć opinii u swego rządu. Delegat Egiptu poparł wniosek radziecki oświadczać, że o ile rozmowy anglo-egipskie nie doprowadzą do wycofania wojsk angielskich z Egiptu, wówczas rząd jego wniesie tę sprawę do Rady Bezpieczeństwa. Delegat Chin sprzeciwił się wnioskowi radzieckiemu. Na zakończenie dyskusji odbyło się głosowanie w wyniku którego 7 głosami przeciwko 2 wniosek radziecki został odrzucony.

Echo mowy Stalina

LONDYN (obsł. wł.). Echo mowy generalissimusa Stalina wywarło olbrzymie wrażenie we wszystkich krajach. Wallace oświadczył, że przemówienie Stalina potęguje nadzieję wśród milionów ludzi na pokój i wnosi wielkie uspokojenie. Ludzkość może śmiało przystąpić do dalszej pracy nad ustaleniem normalnych warunków pokojowych.

Różni mężowie stanu stwierdzają, iż oświadczenie Stalina stwierdzające, iż nie wierzy w niebezpieczeństwo wojny jest jedynym oświadczeniem, które uspakaja umysły a jednocześnie obala wszystkie pogłoski o pogorszeniu się stosunków politycznych między sprzymierzonymi. Przemówienie Stalina to stwierdzenie dalszej współpracy między sprzymierzonymi.

Prasa zgodnie podkreśla, że przemówienie to wywrze bezpośredni wpływ na przebieg Konferencji Pokojowej i że najprawdopodobniej już w najbliższych dniach dojdzie do całkowitego porozumienia.

Ludność radziecka przyjęła oświadczenie swego wodza krótkim i głęboką wiarą nacechowanym stwierdzeniem: skoro Stalin mówi, że wojny nie będzie, to jej faktycznie nie będzie.

Zebranie czterech ministrów

PARYŻ (obsł. wł.). W dniu wczorajszym odbyło się zebranie czterech ministrów. Przed zebraniem minister Bidault odbył konferencję z ministrem Bevinem, a następnie Byrnes, Bevin i Bidault zaznajomili się dokładnie z treścią wywiadu udzielonego przez generalissimusa Stalina. Obrady trwały do godziny 19-ej. W wyniku obrad postanowiono aby wszystkie komisje złożyły raporty z zakończenia swych prac w terminie do dnia 5 października, aby natychmiast rozpoczęły się obrady plenarne Konferencji Pokojowej. Jednocześnie w czasie obrad plenarnych

będą się odbywały konferencje czterech ministrów celem ostatecznego zatwierdzenia przedłożonych przez Konferencję traktatów pokojowych.

Z Bokserskiego Turnieju Słowian w Pradze

PRAGA (obsł. wł.). W trzecim dniu turnieju punktacja przedstawia się następująco: ZSRR — 26, Polska — 18, Czechosłowacja — 15 i Jugosławia — 13 punktów.

Oświadczenie Harrimana

LONDYN (PAP). Nowy minister handlu Stanów Zjednoczonych, Averell Harriman, złożył w poniedziałek w Londynie oświadczenie, w którym wyraża zgodę na politykę prezydenta Trumana i ministra Byrnesa. Korespondent dyplomatyczny Reutersa

dowiaduje się, że Harriman zamierza udać się do Paryża. Rzecznik brytyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych wyraża żal, że ambasador Harriman opuszcza ambasadę amerykańską w Londynie, ale jest pełen uznania dla wyboru dokonanego przez prezydenta Trumana przy obsadzeniu stanowiska ministra handlu.

Harriman

następcą Wallace'a

WASZYNGTON (PAP). Prezydent Truman podał do wiadomości, że na miejsce Henry Wallace'a mianuje amerykańskim ministrem handlu obecnego ambasadora Stanów Zjednoczonych w Wielkiej Brytanii Averella Harrimana. Harriman został mianowany ambasadorem USA w Londynie 22 kwietnia 1946 roku. Przed tym przez 4 lata był on ambasadorem Stanów Zjednoczonych w Związku Radzieckim.

150.000 ofiar żandarmerii japońskiej w Singapurze

MOSKWA (PAP). Agencja Tass w sprawozdaniu z toczącego się w Tokio procesu głównych japońskich przestępców wojennych donosi o tajnym dokumencie japońskim, stwierdzającym masowe zabójstwa Chiń-

czyków w Singapurze. Dokument podaje, że przeszło 150.000 osób zśród ludności cywilnej padło ofiarą represji, lub zostało zamęczonych na śmierć przez żandarmerię japońską.

Wokół Palestyny

JEROZOLIMA (obsł. wł.). Spaecker tajnej rozgłośni żydowskiej oświadczył, że Żydzi będą w dalszym ciągu walczyć z W. Brytanią, nie tylko w Palestynie ale w każdym zakątku świata. Wszyscy Żydzi współpracujący z Anglikami będą uważani za zdrajców narodowych.

MOSKWA (obsł. wł.). Gazeta radziecka „Trud“ omawiając problem

Palestyny stwierdza, że winien on być oddany do rozpatrzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wielka Brytania i Stany Zjednoczone nie mają wyłącznego prawa omawiania i załatwiania tego problemu. Nie jest to zagadnienie interesujące tylko te dwa narody, bowiem jest to zagadnienie międzynarodowe i na płaszczyźnie międzynarodowej winno być rozstrzygnięte.

Przy ogłaszaniu wyroku w Norymberdze

NORYMBERGA (PAP). Około 60 dziennikarzy niemieckich będzie dopuszczonych na salę rozpraw w chwili ogłaszania wyroku przez Trybunał Międzynarodowy przeciwko głównym niemieckim przestępcom wojennym. Poza tym zarezerwowano 200 miejsc dla korespondentów dzienników i agencji z całego świata. Wyrok ma być ogłoszony w poniedziałek 30-go września.

XI sesja Krajowej Rady Narodowej

Ostatni dzień obrad

WARSZAWA (PAP). Na wstępie obrad wiceprezydent Szwalbe proponuje przesłanie szeregu interpelacji złożonych przez kluby poselskie do właściwych ministrów. Izba postanawia przesłać interpelacje do rozpatrzenia przez członków Rządu.

PODZIĘKOWANIE DLA WOJSKA.

W imieniu Komisji poseł Odorkiewicz składa wniosek, by Krajowa Rada Narodowa wyraziła podziękowanie Wojsku Polskiemu za wzorowe wykonanie obowiązków obywatelskich w dziele zagospodarowania i rozminowania kraju. Krajowa Rada Narodowa uznaje — brzmi wniosek Komisji, — że żołnierze, oficerowie i generałowie, którzy brali udział w tej akcji — dobrze zasłużyli się Ojczyźnie.

Izba przyjmuje wniosek Komisji Wojskowej jednomyślnie wśród burzliwych oklasków.

ZATWIERDZENIE DEKRETÓW.

Z kolei Krajowa Rada Narodowa przystępuje do nowego punktu porządku dziennego — zatwierdzenia dekretów Rządu Jedności Narodowej.

Poseł Mamrot w imieniu Komisji Rolnej referuje dekret o połączeniu Banku Spółdzielczego „Społem” i Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w nowy Bank Gospodarstwa Spółdzielczego.

Poseł Tolwiński w imieniu Komisji Odbudowy referuje dekrety o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju oraz o ogródkach działkowych. Obydwa dekrety zostają zatwierdzone.

Poseł Wenclik w imieniu Komisji Administracji i Bezpieczeństwa referuje dekrety o organizacji statystyki państwowej i o Głównym Urzędzie Statystycznym, następnie o przekazaniu uprawnień Ministra Spr. Wewnętrznych odnośnie zgromadzeń — Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego oraz o zmianie prawa o wykróceniach.

KOMISJE MIESZKANIOWE.

Poseł Motyka (PPS): Z kolei w imieniu Komisji do Spraw Administracji i Bezpieczeństwa, referuje dekret o nadzwyczajnych komisjach mieszkaniowych z dnia 8 sierpnia rb. Komisja Administracji i Bezpieczeństwa wnosi, aby Krajowa Rada Narodowa zatwierdziła dekret i zobowiązała równocześnie Rząd R. P. do wydania w przeciągu dni 14 noweli do dekretu, normującej jednolicie całość kształt gospodarki lokalami mieszkalnymi i użytkowymi na terenie całego Państwa, przy uwzględnieniu następujących zasad:

1) Powiązania publicznej gospodarki lokalami i kontroli najmu z dołączoną akcją kontroli mieszkań przez związki zawodowe.

2) Wprowadzenie jednolitych władz, powołanych do załatwienia spraw lokalowych z udziałem związków zawodowych, rad narodowych i organizacji samorządu gospodarczego.

3) Ścisłe określenie terytorialnego zakresu działania tych władz i ich uprawnień.

4) Wprowadzenie zasady dwuin-stancyjności.

5) Dokładne określenie osób, mających prawo do zajmowania mieszkań.

6) Zobowiązanie miejskich oraz gminnych rad narodowych do ustalenia norm zaludnienia pomieszczeń.

7) Wprowadzenie ostrych sankcji prawnych za świadome wystawianie i korzystanie niezgodnych z prawdą zaświadczeń.

Dekret i rezolucje przyjęte zostały w głosowaniu jednogłośnie.

Z kolei Izba zatwierdza dekret o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych, wniesiony przez posła Klimaszewskiego.

KONTROLA PRASY.

Poseł Dzendzel w imieniu Komisji Propagandowej wnosi o zatwierdzenie dekretu o utworzeniu przedsiębiorstwa: Państwowy Instytut Wydawniczy i dekretu o utworzeniu Gł. Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk.

O ile pierwszy dekret nie spotkał się ze sprzeciwem, to drugi wywołał gorącą i szeroką dyskusję, spowodowaną wystąpieniem posłanki Chorażyny (PSL).

Posłanka Chorażyna zarzuca sprzeczność dekretu z obowiązującą Konstytucją Marcową, gwarantującą pełnię swobód obywatelskich, a więc również wolność prasy.

Następnie przedstawicielka PSL skarży się na częste konfiskaty „Gazety Ludowej” i w związku z tym zwraca się do posłów o odrzucenie dekretu.

W odpowiedzi zabiera głos poseł Kubicki (SL), wyrażając żal pod adresem Głównego Urzędu Kontroli Prasy za zbyt dużą pobłażliwość w stosunku do „Gazety Ludowej”, umożliwiając temu dziennikowi wystąpienia godzące w interesy demokratycznej Polski.

Swoje wywody argumentuje poseł Kubicki takimi faktami, jak obrona Hiszpanii faszystowskiej przez „Gazetę Ludową” i wielu innych.

Wypowiadając się za przyjęciem dekretu, mówca zwraca uwagę na fakt, że cenzura wielokrotnie ułatwia dziennikarzowi jego pracę, odbywaną w stałym pośpiechu.

B. obszernie omówił konieczność utrzymania w obecnym okresie Gł. Urzędu Kontroli Prasy, poseł Ochab (PPR), akcentując obronę praw demokratycznych dla demokratów, a nie elementów antydemokratycznych czy wprost faszystowskich.

Po następnym z kolei przemówieniu posła Kaczochoy (SL) wypowiadającego się za zatwierdzeniem dekretu, zabrał głos poseł Gross (PPS), który stwierdził, że demokracja ludowa w której jednym z podstawowych członków jest Polska Partia Socjalistyczna, kroczy po twardej, ciężkiej i trudnej drodze nowych osiągnięć. Dla tego niedopuszczalne są swobody dla elementów wrogich demokracji, które chciałyby podciąć podstawę budującego się gmachu sprawiedliwości społecznej.

Klub PPS wypowiada się za zatwierdzeniem dekretu. Pos. Stefański (SP) zwraca uwagę, że nieograniczona wolność prasy w Republice Weimarskiej umożliwiła w dużym stopniu zwycięstwo Hitlerowi.

Jako następny, pos. Załęski (PSL) skarży się na niewłaściwe metody pracy stosowane przez ogół posłów w stosunku do członków Klubu Po-

selskiego PSL, obiecując, że gdyby nie ogólna „nagonka” na PSL w odpowiedzi na wystąpienie posłanki Chorażyny, PSL niewątpliwie głosowałoby za zatwierdzeniem dekretu. (Wydaje się to mało prawdopodobne, wobec apelu posłanki Chorażyny o odrzucenie dekretu).

Poseł Polewka (PPR) zarzuca działaczom PSL ewolucję wsteczną. Jako literat, a więc człowiek miłujący wolność słowa, uważa, że oówek cenzora w obecnych czasach, przekreśla dużo groźniejsze od siebie instrumenty poczynając od karabinu, a kończąc na czołgach i armatach.

PRZEMÓWIENIE PREMIERA

Po tym przemówieniu zabrał głos Premier Osóbka-Morawski celem udzielenia wyjaśnień.

„Chciałbym wyjaśnić — mówił ób. Premier — że w naszym aparacie Kontroli Prasy mogą się zdarzać pomyłki. Jeżeli zważymy, że nasza prasa jest bardzo rozbudowana, że mamy setki dzienników, tygodników i innych czasopism, że mamy stosunkowo skromną armię pracowników Kontroli Prasy, zresztą młodą armię, która też nie jest doskonale wykształconą, to mogą się zdarzyć wypadki nie tylko zbyt przezornego skreślenia, ale i — jak tu słusznie podnoszono — również takie artykuły i notatki, które w interesie i zgodnie z dekretem powinny być ocenzone. Jabym się podjął dostarczyć niemało takich przykładów, że właśnie cenzor przepuścił notatki i artykuły, które nie powinny być, zgodnie z dekretem, puszczane i to należy zapisać jedynie na kartę bardzo trudnej pracy cenzora, bardzo skromnego budżetu tego aparatu, a nie na jakieś tendencje, któreby panowały w Biurze Kontroli Prasy.

Wydaje mi się, że gdyby przedstawiciele PSL, zamiast negować ten urząd, który jest potrzebny, zwracali się do nas z odwołaniami w sprawach, które uważają, że są słuszne, to by poskutkowało więcej, aniżeli wytwarzanie atmosfery negacji. Jeżeli chodzi o wypadki, które wydają się horendalne, że czasem skreśla się to, co powiedział minister, to muszę powiedzieć, że nie dotyczy to takich mów, które zostały z pewnym przemyśleniem i z celem podania do druku wygłoszone, zdarzają się jednak i takie przemówienia ministrów, które na zebraniach partyjnych, w w lokalu zamkniętym, wypowiedzane są bardzo swobodnie i napewno gdyby takie przemówienie ministra, bez jego autoryzacji i bez poprawek, zostało ogłoszone, to sam nie byłby zadowolony. Niezawsze to, co się mówi w lokalu zamkniętym, wypowiedzane w lokalu partyjnym, zamkniętym, w formie nie przeznaczonej na eksport, powinno się drukować i ja sam cenzuruję swoje własne przemówienia w ten sposób improwizowane, bo przemówienie ministra studiuje się zagranicą, czy w prasie. Nie jest to więc jakieś przekroczenie, tylko raczej wyszlifowanie treści przemówienia.

Chcę tu powiedzieć, że w stosunku do cenzury, która ocenzurowała przemówienia posłów, wyciągnę należyte konsekwencje dlatego, że przemówienia posłów nie mogą być cenzurowane (oklaski).

DEKRET ZOSTAŁ ZATWIERDZONY WIĘKSZOŚCIĄ GŁOSÓW.

DALSZE DEKRETY.

W dalszym ciągu obrad zatwierdzono: dekret o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec — wniesiony przez posła Fedeckiego (Z.S.Ch.).

Dekrety o zaopatrzeniu byłych skazańców politycznych i o zmianie ustawy z 1 lipca o opłatach stempłowych wniesiony przez pos. Cudnego (SL.).

Dekret o zaopatrzeniu ludności w przedmioty powszechnego użytku — wniesiony przez pos. Dominko.

Dekret o szczególnym sposobie uiszczania należności z tytułu dodatkowej subskrypcji PPOK. i dekret o tymczasowym normowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszy państwowych — wniesione przez pos. Muchę oraz szereg innych dekretów.

DZIAŁALNOŚĆ BAND

Popołudniową sesję KRN rozpoczęło odczytanie przez Prezydenta Bieruta nagłego wniosku klubu PSL w sprawie działalności band ukraińskich w niektórych powiatach woj. rzeszowskiego i lubelskiego.

Przeciwko nagłości wniosku wypowiedział się min. Radkiewicz, wyjaśniając, że działalność funkcjonariuszy Bezpieczeństwa i Milicji wpłynęła decydująco na radykalne zmniejszenie się nasilenia bandytyzmu ukraińskiego, szczególnie z momentem zakończenia repatriacji ludności ukraińskiej do ZSRR. Mówca wskazał również na polityczny charakter interpelacji PSL, pomijającej milczeniem działalność band NSZ.

— Przecież — oświadczył min. Radkiewicz — rząd Polski demokratycznej tępi przejawy bandytyzmu faszystowskiego bez względu na narodowość zbrodniarzy.

W głosowaniu Izba większością głosów odrzuciła nagłość wniosku PSL.

W SPRAWIE MORDERSTWA POSŁA PSL.

Następnie wyczerpującej odpowiedzi na interpelację PSL udzielił przedstawiciel Ministerstwa Bezpieczeństwa, dyr. Bielewski, po czym na trybunę wszedł min. Radkiewicz, który naświetlił tło zamordowania posła Ścibiorka — członka NW.PSL, oraz podkreślił, iż PSL wysuwając oskarżenia w fałszywym kierunku, pragnie ukryć właściwych sprawców zamordowania posła Ścibiorka i cele, które nimi kierowały.

Mordercy posła Ścibiorka zostali ujęci. Wśród nich znajdują się bezpośredni mordercy: Płoński Wiesław i Panek Bolesław oraz urzędniczka jednej z placówek dyplomatycznych w Warszawie. Wszyscy mordercy wyszli z WiN-u i na rozkaz tej organizacji dokonali mordu.

Jak zeznają sprawcy mordu, komendant ich oświadczył, iż posła Ścibiorka trzeba zabić, gdyż jest zdrajcą w PSL i chce rozbić to stronnictwo.

Po przemówieniu min. Radkiewicza głos zabrał poseł Bańczyk z PSL, domagając się stworzenia komisji dla zbadania tła zbrodni.

Prezydent oświadczył, że sprawa ta zostanie wyjaśniona drogą procesu przed Sądem R. P.

Sesja Krajowej Rady Narodowej została zamknięta przemówieniem Prezydenta Bieruta, które w wyjątkach podamy w dniu jutrzejszym.

Z naszego miasta

Adrian Turczynowicz

Ludzie będą pamiętać...

Udało mi się wpaść na chwilę do instytucji, której dopiekają prawie wszyscy. Czyta się o niej wiele w prasie, padają o niej różne dowcipne powiedzonka z głośników radiowych, ze sceny teatralnej lub też w czasie podwieczorków przy mikrofonie.

I w naszym mieście od czasu do czasu słyszało się takie czy inne wyrażanie żalu lub pretensji. Postanowiłem dotrzeć więc na miejsce i samemu spojrzeć w te wszystkie zawile sprawy, wejść wilkowi do paszczy.

Przed wszystkim muszę zdradzić tajemniczą nazwę instytucji. A więc zdradzam.

P. U. R.

Tak jest! Państwowy Urząd Repatriacyjny.

W pierwszym rzędzie zainteresowałem mnie podział pracy. Zaglądam więc do każdego referatu i interesuje się zakresem działania. Szeregu informacji udzielają mi inspektor Mogiński oraz referent Przybytniowski.

Zatrzymujemy się na chwilę w referacie ogólnym, w którym są załatwiane sprawy organizacyjne, personalne, gospodarcze, wydawanie zaświadczeń, orzeczeń odszkodowawczych itp. Dziennik podawczy zamknięty liczbą 3800 pism.

Referat II to Osadnictwo. Podzielony jest na dwa działy: osadnictwo miejskie i osadnictwo wiejskie. Nadto od niedawna włączony tu został dawny referat samodzielny a obecnie podreferat przesiedleńczy. Stało się to dzięki temu, że prace referatu zostały już właściwie zakończone. Poszczególne akta są obecnie przesyłane właściwym władzom celem nadania tytułu własności.

Tu właśnie mają swój początek różne pretensje — udziela mi wyjaśnień inspektor Mogiński. Ludzie żalą się na PUR, że nie nadaje praw własności, a to nie leży w granicach naszej kompetencji. PUR tylko osadza. A pretensje wszystkich są kierowane do PUR-u.

— W jakich warunkach ten referat zaczął pracować? — pytam.

— Warunki były złe. Chłonność powiatu niewielka, a napływ ludzi duży. Każdy żądał jak najlepszej gospodarki, a przynajmniej takiej, jaką zostawił za Bugiem. To było niemożliwością. Druga trudność powstała przy dzieleniu gospodarstw. Zwłaszcza wielkie wojny toczono były o zabudowania. Musieliśmy w myśl przepisów wydzielać gospodarce o przestrzeni 12 ha. Jeden dostał budynek, a drugi nie. Nadto nie zawsze można było osadę podzielić dokładnie, na równe 12-o hektarowe osiedle. Zostawały resztki. Trzeba było je również komuś przydzielić. I znów nowe niezadowolenia. Jeden dostał mniej, a drugi więcej, jeden ma oborę, a drugi nie itd itd. Pretensje wzrastały z dnia na dzień. Zaczęły napływać skargi, w wyniku których następowały lustracje i rewizje dokonywane przez różne czynniki państwowe i społeczne.

— Jakiż wynik tych rewizyj?

— Proszę! oto księga protokołów! Przeglądam. Właśnie mam przed sobą wynik lustracji przeprowadzonej przez władze wojewódzkie, Komisji Ziemskiej, przedstawicieli Woj. Kom. PPR z ramienia osadnictwa przy województwie itp. Komisja bawiła od 4 do 6 września. Protokół brzmi następująco:

„Stwierdzono protokółarnie brak podstaw we wniesionych zarzutach w każdej sprawie“.

— Muszę nadmienić — dodaje inspektor Mogiński — że przy każdej sprawie urzęduje komisja, w skład której wchodzi także radca prawny. Komisja przeprowadza badanie akt pod względem formalnym i prawnym. Nierozstrzygnięta jest w dalszym ciągu sprawa nieruchomości w miastach. PUR oczekuje na przepisy wykonawcze. Zarząd Państwowy wprowadził w posiadanie, inne władze tego nie uwzględniły i to staje się kością niezgody i niezadowolenia. Zarząd Miejski te objekty zatrzymuje przy sobie i nakłada czynsz dzierżawny. Niezadowolone wzrasta, bowiem osadzeni na nieruchomości uważają ją za swoją własność, a tymczasem okazuje się, że jest tylko dzierżawcą. Sądzę, że w najbliższym czasie sprawy te zostaną uregulowane, a tym samym PUR pozbędzie się kierowania doń pretensyj, zażaleń itd.

Po tej rozmowie opuszczamy ten „niebezpieczny“ referat i przechodzimy do następnego. Jest to referat prawny kierowany przez adwokata Brajczewskiego. Są tu załatwiane różne sporne sprawy i dochodzenia wszczynane przez PUR lub na skutek zarządzeń prawnych zgłaszającym się repatriantom. Referat ten nie może zaliczyć się na małą liczbę interesantów, którzy prawie codzień tu napływają.

Następny referat — finansowo-budżetowy. Oprócz różnych spraw związanych z buchalterią biuro załatwia sprawy udzielania zapomóg.

— W jakiej wysokości zapomogi są udzielane?

— PUR — odpowiada ob. Mogiński — udziela we własnym zakresie poszczególnym wnioskodawcom zapomogi w wysokości do 1000 zł., a nadto na wniosek PURu Władze Wojewódzkie dodają również do 1000 zł. Zapomogi te są udzielane przede wszystkim osobom wracającym z Niemiec.

Piąty referat to referat Zdrowia. Udziela on pomocy lekarskiej repatriantom w przejeździe i w pierwszym okresie pobytu na terenie miasta czy powiatu. Na czele referatu stoi dr Adamiec, który posiada własne laboratorium dobrze wyposażone i oddaje go do dyspozycji naszym chorym repatriantom.

— Zakres pomocy / — mówi ob. Mogiński — jest szeroki, tymbar-dziej, że na punkcie etapowym mamy własne laboratorium, gdzie jest stały dyżur felczera i pielęgniarki. Pomoc jest udzielana w każdej potrzebie i natychmiast, a w wypadku cięższym, chorego odsyłamy do szpitala, gdzie jest leczony na koszt Państwa.

Pozostał nam ostatni referat — etapowo-transportowy. Referat ten przyjmuje repatriantów i opiekuje się przesiedleńcami na Zachodnie Ziemie. Akcja ta jest już na ukończeniu. W obecnej chwili na punkcie znajduje się 10 rodzin. Jest to tak zwany w PUR-ze element słaby i trudny do osadzenia (wdowy, starcy i dzieci). Ogółem przez ten referat przesunęło się ponad 6000 osób. Wszystkie one korzystały z wyżywienia i noclegów.

— Muszę dodać — wtrąca ob. Mogiński — że zakres naszej pomocy został rozszerzony, bowiem zaopiekowaliśmy się również powracającymi z zachodu i zdemobilizowanymi żołnierzami. Także na dworcu przy PCK otworzyliśmy punkt wyżywie-

Wyraz woli

„W akcji wrzesniowej, która odbywać się będzie co roku i podczas której całe społeczeństwo polskie budować będzie w stolicy swoje instytucje, wojsko będzie budować swój wielki Dom Wojska Polskiego, jaki mają inne armie świata. Oficerowie i żołnierze złożą na tę budowę składki pieniężne, żeby wspólnym wysiłkiem Państwa i obywateli, dać wyraz dalszej woli odbudowy Warszawy, jako stolicy“.

(Z przemówienia Marszałka Roli-Zymierskiego).

Kronika
Włocławka

Kalend. Rzym.-Katol. Cypriana i Justyny.

Kalendarz Słowiański — Łękomierza.

Wschód słońca 5.27 zachód 17.27.

Apteka dyżurna 3-go Maja 16.

Karetka P. C. K. tel. 13-32, w nocy 15-41.

Straż Pożarna tel. 12-34.

Lek. dyż. dr Makochoński, Cyganka 18 II p. godz. 18-3.

Kino „Bałtyk“ — Wielki walc.

Kino „Polonia“ — Listy z placu boju.

W lusterku

Punktacja

Na zapas nam dali punkty odzieżowe, inni już dostali, — u nas nie ma mowy.

Tymczasem więc mamy, nie wiem z jakiej racji w tych tekstylnych kramach ...daleką punktację.

Agapit.

Z wydarzeń dnia

Z ŻAŁOBNEJ KARTY.

W ubiegły piątek o godz. 5-ej po poł. odbył się pogrzeb zwłok zasłużonego profesora GZK, ś. p. Cypriana Krzywkowskiego. Kondukt wyruszył z domu żałoby przy ul. Karnkowskiego, prowadzony przez ks. pref. Stefana Mazierskiego w oto-

czeniu księży: kan. St. Biskupskiego, dr Wł. Szafranski, pref. Tad. Guzندی i pref. Piotra Tomaszewskiego. W pogrzebie wzięły udział prawie wszystkie szkoły średnie, niosąc 15 wieńców, młodzież ze szkół powszechnych, dyrekcje gimnazjów, rady pedagogiczne oraz liczny zastęp byłych wychowanków ś. p. profesora E. Krzywkowskiego, który pracował we Włocławku na niwie pedagogicznej 30 lat, jako nauczyciel języka łacińskiego. Nad grobem w serdecznych słowach przemówił ks. pref. Mazierski, a w imieniu „Związku Nauczycielskiego“ pożegnała zmarłego prof. M. Lewandowska. (tf.)

Z ŻYCIA PRZEDSZKOLA ŚW. ANTONIEGO.

W niedzielę, dnia 22 bm. o godz. 5-ej po poł. w tymczasowym domu przedszkola przy ul. Barthy (Szkolnej) odbyło się ogólne zebranie rodziców dzieci, uczeszczających do przedszkola św. Antoniego, założonego przez OO. Reformatorów. Przybyło na zebranie około 150 osób.

Obrady zajął Gwardian, O. Ludwik Szelaogowski, potem zabrała głos kierowniczka Cecylia Piasecka i sekretarka Helena Sobolewska. Wywiązała się następnie ożywiona dyskusja, w której poruszono sprawę remontu lokalu, odzwonienie działwy, opaku w zimie itd. Do patronatu weszli: prezes prof. Tadeusz Fonn i Maria Przwstawska, jako zastępca, oraz 12 osób spośród rodziców działwy.

Obrady zakończyły się o godz. 6-ej wieczorem i wykazały wielkie zainteresowanie się nową placówką kulturalną. (tf.)

ROZPRAWY REHABILITACYJNE.

W dniu 30 bm. Sąd Grodzki rozpatrywać będzie wnioski rehabilitacyjne następujących osób: Elżbietę Laśnińską, Bolesława Handwerkera, Natalii Tetzschner, Genowefy Frank i Karola Wellacha. (md.)

stawiliśmy do dyspozycji miejscowej ludności.

Dziękuję za otrzymane informacje, przeciskam się przez tłumy interesantów i wychodzę.

Państw. Urząd Repatriacyjny dobiega do mety w wysięgu początkowych prac przy organizowaniu Odrodzonej Polski w dobie powojennej. Miał powierzony jeden z najważniejszych odcinków pracy. Dokonał dzieła olbrzymiego. Dzisiaj już zaczyna spoglądać po za siebie, na prace wykonane.

Obowiązek swój wykonał w miarę posiadanych możliwości. Zapomną ludzie z czasem o tych czy innych niedomaganiach, które w dobie organizowania życia powojennego musiały powstać. Ludzie natomiast zawsze będą pamiętać i mówić z wdzięcznością o instytucji, która w najkrytyczniejszych dla nich chwilach udzieliła im pomocy, zapewniła im ciepłą strawę i dach nad głową, dała egzystencję i spokojny byt w nowych, niejednokrotnie obcych im warunkach.

nia, z którego korzystali przejeżdżający repatrianci, wracający z Niemiec i zdemobilizowani żołnierze.

— Kiedy może nastąpić likwidacja PURu?

— Trudno w tej chwili powiedzieć. Niektóre agendy pracy już zakończyły swe czynności, dlatego też nastąpi redukcja personelu.

— Czy wszystkie czynności zostały wykonane?

— Na wyznaczonych nam odcinkach pracy wykonaliśmy wszystko w 100%. Aby nie być gołosłownym stwierdzam, że zostaliśmy wyróżnieni za otrzymanie najlepszych wyników pracy w województwie pomorskim. A przecież obowiązki nasze nie były łatwe. Jak już mówiliśmy pretensji było wiele, gospodarstw do dyspozycji mało, w powiecie wielkie przeludnienie. Do tego czasu wyjechało z powiatu 5060 osób, a ubytku tego wcale nie odczuwamy. Mielśmy do dyspozycji 308 obiektów wiejskich, 121 obiektów miejskich. Wszystkie objekty zostały przez nas przejęte i oddane do dyspozycji osadnikom. Z liczby 10 młynów dwa pozostawiliśmy do dyspozycji miejscowej ludności.

ZEBRANIE KOMITETU OPIEKI NAD GROBAMI POLEGŁYCH.

Dzisiaj o godz. 16-ej w lokalu P. C. K. przy ul. Piusa XI odbędzie się zebranie Komitetu Opieki nad Grobami Poległych. Zaproszenia do członków Komitetu zostały już rozslane. Przypominamy wszystkim zaproszonym, aby zechcieli sprawę potraktować poważnie i aby punktualnie stawili się na wyznaczone zebranie.

ODPRAWA KIEROWNIKÓW ŚWIETLIC.

Z inicjatywy kierownika tutejszego Oddziału Urzędu Informacji i Propagandy, ob. L. Janickiego, zwołana została odprawa kierowników świetlic z terenu miasta.

Na zebraniu przybyło na 30 kierowników świetlic — 25-ciu. Po zaganieniu odprawy przez ob. L. Janickiego, obszerny referat polityczny na temat „Znaczenie Ziemi Zachodnich i ich bogactwa” wygłosił kierownik Wydziału Społeczno-Wychowawczego z Wojewódzkiego Urzędu Inf. i Prop. z Bydgoszczy, profesor ob. Kwadye, referat przyjęto bez dyskusji, nagradzając prelegenta oklaskami.

Z kolei referat pt. „Zadania świetlicy i ich cel w dobie obecnej” wygłosiła ob. Janicka. Następnie poszczególni kierownicy świetlic przystąpili do składania sprawozdań z dotychczasowej działalności świetlicowych.

Jak wynika ze sprawozdań, 50% świetlic nie przejawiało działalności. Małą żywotność z powodu braków funduszy przejawia świetlica Celulozy, natomiast dyrekcja fabryki Klauke przeznaczyła na ten cel 200 tysięcy złotych.

Z kolei przemówiła kierowniczka referatu szkoleniowego, Wojewódzkiego Urzędu Inf. i Prop. z Bydgoszczy, ob. Józwiakowa, która zachęcając do dalszej intensywnej pracy poszczególnych kierowników świetlic, podkreśliła, że Miejski Urząd Inf. i Prop. korzystając z poparcia „Gazety Kujawskiej” uwypuklił doniosłość i potrzebę życia świetlicowego, co skłoni bezwzględnie do tychczas niechętnie dyrekcje niektórych zakładów pracy, do poparcia inicjatywy kierowników, a przez to samo podniesie się wydajność pracy w poszczególnych świetlicach.

Odśpiewaniem „Roty” odprawę zakończono. (md.).

ZJAZD PCK.

W niedzielę 29 bm. odbędzie się w Włocławku zjazd Opiekunów i Opiekunów Kół Młodzieży PCK z miasta Włocławka i powiatu.

W zjeździe wezmą udział również wszyscy prezesi Kół PCK dla dorosłych.

Rozątek zjazdu o godz. 9 rano w PCK przy ul. Piusa XI (koło Katedry).

Na porządku dziennym — m. in. rozdział darów zagranicznych Czerwonych Krzyży.

Obecność na zjeździe przedstawicieli wszystkich Kół konieczna.

DOMEK dwa pokoje z kuchnią wraz z ogrodem i zabudowaniami do wdzierżawienia. Wiadomość: Kańska 53/55, Włocławek. (1927)

KUPUJĘ WELNĘ surowiec i przędzoną. Częstochowa, Warszawska 38 — sklep. (1911)

Rozdzielnik

na m-c wrzesień 1946 r.

Starostwo Powiatowe, Referat Apropowizacji i Handlu w Włocławku podaje do wiadomości, że poczynając od dnia 23 września br. wydaje się ludności pracującej powiatu włocławskiego na kartki żywnościowe artykuły:

Dla posiadaczy kart dodatkowych „C” z czerwca br. ser UNRRA na kupon Nr. 15 po 250 gr.

Dla posiadaczy kart „D” od 0—12 lat z m-ca sierpnia br. mleko skondensowane na kupon Nr. 12 po 2 kg. (około 5 puszek), mleko chude w proszku na kupon Nr. 12 po 400 gr.

mleko skondensowane na odcinek litery D do datku „D” po 1 kg. (około 2,5 puszek).

Dla posiadaczy kart żywnościowych z m-ca września br.

I kat. na kupon Nr. 35 po 500 gr. konserw mięsnych,

I kat. na kupon Nr. 29 po 500 gr. śledzi w oliwie w puszkach,

IR na kupon Nr. 29 po 500 gr. śledzi w oliwie w puszkach,

II kat. na kupon Nr. 28 po 750 gr. konserw mięsnych,

„D” od 0—12 lat kupon Nr. 9 po 1.645 kg. (4 puszek) mleka skondensowanego,

„D” od 0—12 lat kupon Nr. 4 po 350 gr. mleka chudego w proszku,

„D” od 0—12 lat kupon Nr. 10 po 100 gr. jajek w proszku,

„D” od 0—12 lat kupon Nr. 11 po 200 gr. konserw rybnych.

Ostateczne rozliczenia spółdzielni złożą do dnia 3.10.1946 r.

ZA STAROSTĘ:

Kier. Pow. Ref. Aprop. i Handlu

S. Fronczak

Ref. Oddz. Prod. Zwierz.

S. Paszkowski.

(1920)

Ogłoszenie

Starostwo Powiatowe, Referat Apropowizacji i Handlu we Włocławku podaje do wiadomości, że poczynając od dnia 23.9.1946 r. wydaje ludności pracującej bezrolnej powiatu włocławskiego na kartki żywnościowe z m-ca września br.

CUKIER.

I kat. po 500 gr. na odcinek Nr. 11

II kat. po 400 gr. na odcinek Nr. 12

IR po 250 gr. na odcinek Nr. 13

Dodatek D po 250 gr. na odcinek Nr. 12

Dodatek M po 250 gr. na odcinek Nr. 15.

HERBATA.

I kat. po 20 gr. na odcinek Nr. 24

II kat. po 15 gr. na odcinek Nr. 37

IR po 10 gr. na odcinek Nr. 38.

MYDŁO DO PRANIA.

I kat. po 0,5 kawałka na odcinek Nr. 25 kart

wrześniowych wagi 0,2268 kg.

Spółdzielnie (sklepy rozdzielcze) złożą ostateczne rozliczenie z artykułów do dnia 8.9.46 r.

(1921)

ZA STAROSTĘ

w/z Kier. Ref. Aprop. i Handlu

(—) T. Warecki

OGŁOSZENIA DROBNE

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty i kartę rejestr. RKU, metrykę urodz. na nazwisko: Wieczorkiewicz Ryszard, zam. Chodecz, ul. Warszawska. (1929)

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestr. RKU na nazwisko: Aleksander Zbójński, zam. Włocławek, Siodowska 11. (1928)

UNIEWAŻNIAM paszport francuski, kartę rejestracyjną RKU, legitymację PPS. Banachowicz Jerzy, zam. Włocławek, Wiejska 4. (1925)

UNIEWAŻNIAM zaświadczenie repatriacyjne Nr. 14874, wydane w Kazakstanie, miasto Pawłodar. Zofia Wazgird, zam. PUR Toruńska Nr. 11. (1924)

UNIEWAŻNIAM dowód osobisty, kartę rejestracyjną RKU i świadectwo szkolne z ukończenia 3 oddz. Tarnowski Zygmunt ur. 5.4.1926 r. zam. Kłobia pow. Włocławek. (1923)

UNIEWAŻNIAM legitymację inwalidzką Nr. 710/K. Ryszard Kubicki zam. Włocławek, Łęska 2 m. 4. (1922)

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną RKU Troszyński Józef zam. Włocławek, Chłódna Nr. 42. (1918)

UNIEWAŻNIAM dowód tożsamości konia, wydany na nazwisko właścicieli: Mieczysława Szubskiego i Sylwestra Szablą. Włocławek, Pl. Dąbrowskiego 6, oraz dowód tożsamości konia wydany na nazwisko właściciela Szubskiego Jana, Pl. Dąbrowskiego 6. (1919)

Podstawowy element

„Spółdzielczość to podstawowy element w budowaniu nowego ustroju i dlatego wam, którzy pójdziecie do ruchu zawodowego, ażeby krzewić ideę spółdzielczości, życzę, byście cały ruch zawodowy przyprowadzili do ruchu spółdzielczego”.

(Z przemówienia Premiera Osóbki-Morawskiego).

OBWIESZCZENIE

Dnia 19. IX. 1946 roku Sąd Grodzki we Włocławku na podstawie art. 13 Ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz. Ust. R. P. Nr. 17/45 poz. 96) podaje do publicznej wiadomości, że na skutek złożonych wniosków wszczęto postępowanie rehabilitacyjne w następujących sprawach:

L. p.	Nazwisko i imię wnioskodawcy	Nr. sprawy	Miejsce zamieszkania		
			Obecnie	w dniu 1 stycz. 1945 r.	w dniu wpisania na listę narod.
27	Brandt Ida	R. 621/45	Krzywa Góra gm. Łęg	Krzywa Góra gm. Łęg	Krzywa Góra gm. Łęg
28	Breitenfeld Lucyna	R. 621/45	"	"	Włocławek 3 go Maja 14
29	Breitenfeld Ludwik	R. 621/45	Obóz Pracy Milencin	"	"
30	Jobst Sidonia	R. 631/45	Włocławek P.O.W. 35	Włocławek P.O.W. 35	Włocławek P. O. W. 35
31	Goetel Anna	R. 625/45	Obóz Pracy w Osiecinach	Kowal	Obóz Waldhorst w Łodzi
32	Franc Wanda	R. 624/45	Włocławek Przesmyk 4/6	Włocławek Grodzka 11/13	Włocławek Grodzka 11/13
33	Franc Berta	R. 624/45	"	"	"
34	Krüger Leontyna	R. 637/45	Włocławek Nowomiejska 8	Włocławek Cicha 32	Włocławek Nowomiejska 8
35	Kosmala Fryderyk	R. 638/45	Włocławek Chmielna 25	Włocławek Antoniego 5	Włocławek Św. Antoniego 5
33	Spletstesz Albert	R. 644/45	Włocławek Łęska 56	Włocławek Łęska 56	Włocławek Łęska 56
37	Maron Olga	R. 377/45	Obóz Pracy Milencin	Włocławek Kilińskiego 10	Czerniewice gm. Śm.łowice
38	Will Berta	R. 648/45	Włocławek Stodólna 2 7	Włocławek Stodólna 27	Włocławek Stodólna 27
39	Abend Paulina	R. 650/45	Włocławek Św. Antoniego 8	Włocławek Antoniego 10	Włocławek Św. Antoniego 10
40	Biała Maria	R. 651/45	Włocławek Reymonta 15	Włocławek Reymonta 15	Włocławek Reymonta 15
41	Brudler Irena	R. 652/45	Włocławek Piekarska 26	Włocławek Piekarska 26	Włocławek Piekarska 26
42	Dąbek Anna	R. 655/45	Włocławek Papięzka 42	Włocławek Papięzka 32	Włocławek Papięzka 32
43	Herling Waleria	R. 658/45	Włocławek Cicha 18	Włocławek Kilińskiego 8	Włocławek Pl. Wolności 3/4
44	Huck Otylia	R. 659/45	Włocławek Biskupia 7	Włocławek Łęska 16	Włocławek Łęska 16
45	Godlewska Marta	R. 660/45	Włocławek Chmielna 25	Włocławek Chmielna 25	Włocławek Św. Antoniego 5
46	Jeltsch Wilhelmina	R. 670/45	Włocławek Kościuszki 23	Włocławek Brzeska 1	Włocławek Brzeska 6
47	Fibelkorn Zuzanna	R. 656/45	Włocławek Stodólna 61	Włocławek Stodólna 61	w Czerwińsku pow. Płońsk
48	Klein Alicja	R. 676/45	Mińsk Mazowiecki, Warszawska 113	Włocławek Szkolna 10	Włocławek Szkolna 10
49	Kress Piotr-Paweł	R. 680/45	Włocławek na berlince „Gloria” na Wiśle	Włocławek na berlince „Gloria” na Wiśle	Włocławek na berlince „Gloria” na Wiśle
50	Kress Julianna Krystyna	R. 681/45	"	"	"
51	Ollesz Marta	R. 685/45	Poznań Piekary 13	Włocławek Kańska 47	Włocławek Kańska 47
52	Pekrul Ida	R. 696/45	Włocławek Papięzka 42	Włocławek Papięzka 32	Włocławek Papięzka 32

Wobec tego Sąd Grodzki wzywa wszystkie osoby, które wiedzą o szkodliwej działalności wnioskodawców względem Narodu Polskiego, aby o tym doniosły Sądowi przed rozprawą.

Termin rozprawy będzie wyznaczony po upływie 30 dni od daty ogłoszenia

ŚĘDZIA GRODZKI:

(1907)

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126

Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.

WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.

E — 12683

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.